

**INFLUENȚA EȘECULUI TUTUROR SISTEMELOR SOCIALE,
ÎN CARE COMPONENTA DE LEGITIMITATE A PUTERII SE
OBTINE PRINTR-UN PROCES PROIECTAT FĂRĂ CORECȚIE,
ASUPRA EȘECULUI ÎN MASĂ AL ENTITĂȚILOR ECONOMICE
ASOCIATE, INDIFERENT DE PERFORMANȚELE INDIVIDUALE
DE MANAGEMENT PE CARE ACESTEA LE-AU AVUT**

The influence of failure of all social systems, in which the power legacy part is obtained by a process drawn up without correction, on the mass failure of economic associated entities, no matter the individual management performances owned by these

COSTEL RUSU¹

Abstract: After the French Revolution, a simple logical three-step sequence appeared, showing the causes of the failure of any form of social system, be it Capitalism, Communism or Post-Communism. The first step in this negative sequence begins at a theoretical level, within social sciences, which do not offer the overview of the general picture of the social system as a whole and do not identify the parts of that system. As a consequence, these two missing parts of social theory are also missing from the law, including the Constitution. The second step of this negative logical sequence comes from the first one, and consists of the mystification of the power concept at the legislative level. Thus, a first major difference appears between the state level powers and those of the social system, as well as the second major difference between the state power, as stipulated in the law, and the power of the elected representatives. In regard to the power of these elected representatives, the most important part of it consists in the legacy, which acts as a key allowing them to access the other social system power components, and thus the entire system resources. The third step in this negative sequence of failure regards the deficient projection of the process of obtaining and maintaining the legacy part of the power by the representatives, from the people. In this way, a process drawn up without correction as a method of punishment to act in the situation of an abuse of the elected representatives, unbalances the power reports at the social system level by providing them, as a social group, with absolute power during the post-election period. The conceptual proof is obtained by comparing the two logical equivalent situations such as from a macro-social environment and from a macro-economic environment. This comparative study reveals that a social system, without correction as a possible action when facing problems, will fail in the same way as an economic entity which does not apply any corrections while facing its difficulties. For these reasons, the failure of a form of social system leads to the mass failure of economically associated entities, irrespective of the individual management performance they had. Even if nowadays humanity has entered the Information Era and with the help of the electronic vote people could apply the post-election correction timely against abusive decisions and laws, the most important action of this historical moment is the conversion of the classical vote into an electronic one, under the condition of maintaining the correction omission during post-election period according to the same principles as 200 years ago.

Keywords: *System, social system, election system, sovereignty, Constitution, power, legacy, management, process, PDCA, correction, corrective action, microeconomic, macroeconomic, macrosocial, manipulation, non-violence, negative vote, positive vote, classical vote, electronic vote, capitalism, communism, post-communism, moral project*

¹ Președinte al Asociației Societatea pentru Proiecte Morale Structurate Calitativ; e-mail: office@proiectmoral.ro

1. Introducere

Sistemul social este studiat în cadrul sociologiei. Această știință a apărut în contextul schimbărilor radicale produse de Revoluția Franceză în 1779, precum și de Revoluția Industrială din Europa (trecerea de la o gândire fundamentată religios, la o gândire fundamentată științific, înlocuirea muncii manuale cu mașinismul și apariția controlului calității, impunerea relațiilor economice capitaliste în fața celor feudale etc). În timp, s-au succedat mai multe modele de sistem social (politico-economice), care au eșuat succesiv, în special la națiunile de la baza ierarhiilor internaționale. În acest context, sociologia s-a diversificat foarte mult ca știință, acoperind din ce în ce mai multe realități sociale, de o mare complexitate și diversitate, cu două excepții.

Prima excepție este legată de lipsa descrierii viziunii de ansamblu asupra sistemului social.

Această lipsă este nefamiliară, deoarece în societate conceptul descrierii viziunii de ansamblu asupra unui sistem are o largă utilizare, dovadă fiind descrierile, existente în legislație, a nenumărate sisteme, precum și existența, la nivelul multor entități din mediul microeconomic, a descrierii sistemului propriu și a proceselor pe care le include. Această lipsă este deosebit de importantă, deoarece toată legislația trebuia clădită pornind de la descrierea de ansamblu. Deși nicăieri în legislație nu este descris și sistemul social în întregul său, există multe situații în care este utilizat conceptul de „sistem”. Pentru a fi ancorați în realitate, prezint exemple justificative, trecând peste faptul că aceste sisteme sunt în fapt subsisteme ale aceluși sistem social unic, despre care am afirmat că nu are o descriere:

- sistemul electoral;
- sistemul de colectare de date și de informare periodică a opiniei publice privind prezența populației la vot;
- sistemul informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor;
- sistemele de protecție a secțiilor de votare, a buletinelor de vot și a celorlalte documente și materiale specifice perioadei electorale;

- sistemul de asigurări sociale;
- sistemul legal de impuneri;
- sistemele de alianță militară;
- sistemul național de apărare;
- sistemul financiar;
- sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică;
- sistemul de carieră;
- sistemul public de pensii și alte drepturi la asigurări sociale;
- sistemul politic;
- sistemul de bicameralism funcțional;
- sistemul național de decorații al României;
- sistemul de securitate socială;
- sistemul judiciar;
- sistemul energetic național etc

A doua excepție, aflată în strânsă legătură cu prima excepție, este legată de lipsa identificării juste a părților sistemului social.

Și această lipsă este profund nefamiliară, deoarece în societate, conceptul identificării părților are, de asemenea, o largă utilizare, fiind de neconceput ca o instituție publică sau o entitate economică etc să nu aibă cel puțin o organigramă. Diferența dintre subsistemele sistemului social, menționate mai sus, și părțile sistemului social, este comparabilă logic cu diferența dintre procesele sistemului de management al unei entități din mediul microeconomic și compartimentele din organigrama acelei entități.

Logic, părțile sistemului social, care ar fi trebuit să fie identificate de către știința sociologică, ar fi trebuit, mai departe, să fie reflectate oficial de textul Constituției, în calitatea sa de lege fundamentală. Nu are sens să căutăm părțile sistemului social luat în întregul său în nicio altă reglementare, deoarece, tot restul de 139.537 de acte din legislația românească conține doar detalii de aplicare a legii fundamentale.

Din moment ce acum cunoaștem ce nu conține legea fundamentală, vom analiza articolul 1 din textul Constituției (fig.1) pentru a vedea ce conține în locul descrierii sistemului social luat în întregul său și ce părți ale sistemului social ia în considerare. Pentru a fi extrem de ancorați în realitate, vom analiza comentariile specialiștilor în

drept constituțional, într-una dintre cele mai credibile cărți ale momentului [2]:

- trăsătura de stat național amintește de conceptul stat – națiune, apărut odată cu revoluția franceză;
- teoreticienii revoluției franceze au considerat că națiunea reprezintă fundamentul statului și că, din perspectiva lor, națiunea există dinaintea statului, dar că nu trebuie confundată cu indivizii care o compun, fiind, din punct de vedere juridic, o persoană morală aparte; aflăm că națiunea reprezintă unul dintre elementele constitutive ale statului „din perspectivă pur istorică” (această justificare, prin care astfel definita „națiune” este considerată parte a statului, a avut cu siguranță un sens pentru teoreticienii care au cunoscut realitatea istorică din perioada Revoluției din Franța, mai înainte ca statul român să existe pe harta lumii și are cu totul alt sens după Revoluția Industrială și după

Revoluția Informațională prin care a trecut omenirea);

- din perspectiva teoreticienilor francezi, între națiunea care fondează un stat și populația unui stat este semnul egalității; cu toate acestea, nu se poate stabili o identitate perfectă între națiune și populația unui stat, deoarece există și state multinaționale sau națiuni divizate în mai multe state precum și, așa cum este în cazul României, minorități din populație care aparțin altor națiuni; astfel, populația devine o noțiune juridică definită prin aceea că reunește toate persoanele supuse unei aceleiași puteri unice de stat, adică toți cetățenii;
- pentru identificarea și mai clară a populației unui stat, doctrina recurge la un al treilea termen și anume la noțiunea de „popor”, ce reunește totalitatea indivizilor care co-există la un moment dat pe teritoriul unui stat.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Mențiune Juridică | Forum | Contact | English | Français

Structuri parlamentare Activitate parlamentară Informații publice Secretariatul general

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

TITLUL I
Principii generale

Statul român ARTICOLUL 1

(1) România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului român este republica.

(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislative, executive și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Fig.1 Articolul 1 din Constituția României [1]

Din comentariile specialiștilor, rezultă că prin cuvintele alineatului 1 ale acestui articol, s-ar subînțelege existența părților sistemului social, ca fiind populația (numită și națiune și popor) și statul, lucru complet ambiguu deoarece populația apare când ca element constitutiv al statului, când, distinct, ca sumă a persoanelor supuse puterii statului.

Interpretarea că din textul articolului 1 s-ar subînțelege părțile sistemului social este infirmată imediat, de către alineatul 4 din articolul 1, deoarece, de exemplu, puterea executivă și puterea judecătorească privesc doar statul, care are rol de administrator în

sistemul social, nu și populația administrată, ceea ce arată că, este în afara oricărui dubiu faptul că, textul alineatului 1 se referă doar la stat și că, în Constituție, nici în articolul 1 și nici în restul articolelor, nu sunt identificate părțile sistemului social și în special populația administrată de stat.

Lipsurile teoretice esențiale ale conceptului de sistem social, au avut și au cea mai mare contribuție morală la eșecul diferitelor forme de sistem social, în special la națiunile de la baza ierarhiilor internaționale. Consecința imediată în societate a acestor lipsuri a fost și este faptul că a determinat ființele omenești din fiecare

nouă generație să își clădească experiențele de viață pornind de la o reprezentare naivă / nereală a sistemului social, la care renunță progresiv, începând cu prima criză de valori, când observă că informațiile primite în cadrul sistemului național de învățământ, de stat, particular și confesional, nu se potrivesc cu practicile reale din societate, necesare pentru satisfacerea nevoilor.

Un model de viziune de ansamblu asupra sistemului social și de identificare a părților acestuia este oferit în proiectul moral „DECOD” [16].

2. Descrierea incompletă a puterii de la nivelul sistemului social. Importanța componentei de legitimitate a puterii (al doilea pas din secvența logică a eșecului)

Teoreticienii nefurnizând just viziunea de ansamblu asupra sistemului social și neidentificând just părțile acestuia, au determinat apariția unor Constituții nefondate pe echilibrul de putere dintre părțile reale ale sistemului social. Astfel, în societate, atât în capitalism, cât și în comunism, dar și în perioada post-comunistă, întotdeauna o singură parte a sistemului social a deținut puterea absolută, fără nicio deosebire esențială față de formele anterioare de sistem social (feudalism și sclavagism). Deoarece puterea absolută a determinat coruperea absolută, noile forme de sistem social au avut aceleași probleme fundamentale ca și precedentele.

Al doilea pas în secvența logică a eșecului unei forme a sistemului social, are la bază descrierea incompletă a conceptului de „putere”. În definirea puterii există două omisiuni fundamentale, care determină diferențe de netrecut între textele legiferate și realitatea socială percepută la nivel individual.

În primul rând, este o diferență majoră între puterile de la nivelul statului și puterile de la nivelul sistemului social. Puterile la nivelul sistemului social trebuiau să fie prioritare în Constituție față de puterile de la nivelul statului, dar în lipsa viziunii de ansamblu și în lipsa identificării părților sistemului social, populația administrată nu a

mai sesizat lipsa descrierii puterilor la nivelul sistemului social.

La nivelul statului, cele trei puteri menționate în Constituția României sunt expresia teoriei separației puterilor în stat. Această teorie a fost o reacție împotriva monarhiei absolute, considerată de drept divin, formă de guvernământ în care regele concentra în mâinile sale puterea absolută, considerându-se personificarea statului. Apărută în secolul Luminilor^{*)}, alături de alte teorii la fel de tulburătoare și penetrante, a fost îndreptată împotriva obscurantismului feudal și a abuzului de putere. Elaborată într-o perioadă în care nu apăruseră încă partidele politice și când principalele probleme erau de ordin instituțional, teoria separației puterilor a îmbătrânit. În aplicarea practică a teoriei au apărut nenumărate situații generatoare de erori sociale, fie datorită confuziei puterilor, fie datorită apariției diferitelor tipuri de separație, fie datorită concentrării puterii, situații care au condus, în cadrul regimurilor totalitare, la eliminarea conceptului și la promovarea tezei unicității puterii de stat. În pofida decalajului dintre declinul unei teorii - pentru că nu mai corespunde cu realitatea - și creșterea treptată a rezonanței sale sociale și a receptării sale de către populație, această teorie este astăzi, explicit sau implicit, în constituțiile tuturor statelor considerate democratice [2]. Este o teorie complet depășită de realitatea de la nivelul sistemului social.

La nivelul sistemului social, puterile se pot cu ușurință deduce indirect, din autoritățile existente, autoritatea fiind asociată părților care au dreptul de a folosi puterea pentru a determina comportamentul altor ființe (fig.2). La nivelul sistemului social, puterea devine autoritate când este legitimă, oficială și acceptată. Autoritatea statului este asociată acțiunii în regim de putere „publică” și este menționată de-a lungul întregii legislații. Autoritatea proprietarilor de resurse decurge din dreptul de proprietate pe care aceștia îl au asupra unor resurse, fapt care le conferă puterea de decizie asupra utilizării acelor resurse. Autoritatea părintească, deși este prima

^{*)} Charles-Louis de Secondat, baron de Bréde et de Montesquieu

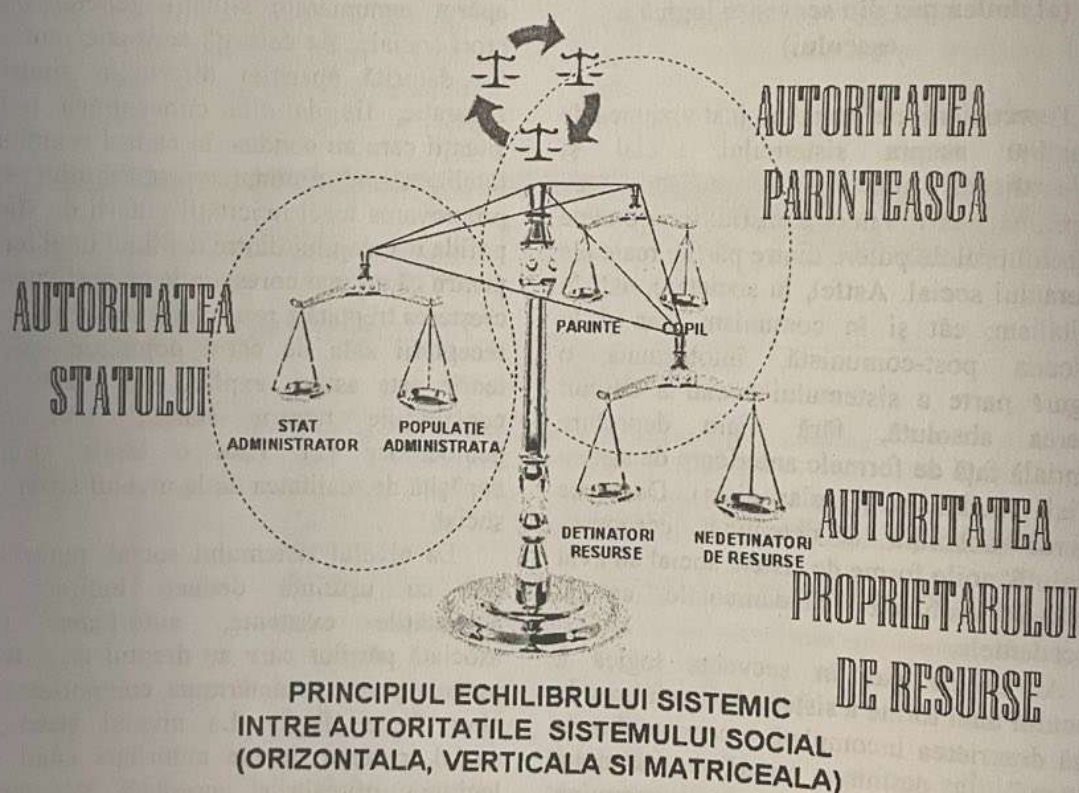

autoritate cu care ia contact ființa omenească, a fost menționată la nivel legislativ, abia după ce reprezentanții aleși au trebuit să ia în considerare existența în perioada post-comunistă a peste 350.000 de copii părăsiți de „părinții” plecați după bani prin alte țări.

În al doilea rând, este o diferență majoră între puterile instituționale de la nivelul statului, precizate în legislație, și puterea de la nivelul aleșilor. În urma procesului electoral, în realitate, dobândesc legitimitate aleși foarte concreți în lumea materială.

Bertrand Russel, a scris încă din 1938 în monografia sa „Puterea” următoarele: „Conceptul puterii este fundamental pentru

științele sociale, la fel cum conceptul de energie este fundamental pentru fizică.” Prin urmare, „puterea” există permanent la nivelul sistemului social și numai atunci când o persoană dobândește componenta de legitimitate a puterii, dobândește accesul la utilizarea restului componentelor puterii pentru a influența comportamentul altor ființe omenești, prin accesul la folosirea resurselor de la nivelul sistemului social. Eșecul unui sistem social apare ca urmare a folosirii in juste a puterii de către reprezentanții aleși și nu datorită folosirii in juste a puterii de către instituțiile statului, deoarece nimeni nu își imaginează că o denumire de instituție sau o clădire sau un text de lege au voință proprie.

Fig.2 Model de identificare a autorităților din sistemul social

Sistemul social a apărut în istoria foarte îndepărtată a omului, odată cu crearea primei reguli de conviețuire socială. Atunci a fost și momentul apariției a ceea ce denumim în sistemul social „putere”. Pe măsură ce regulile nescrise sau scrise s-au înmulțit, această putere s-a ramificat și sofisticat într-o asemenea măsură, acoperind realități sociale din ce în ce mai complexe, încât nu a mai

putut fi urmărită rațional la nivel individual și a fost simplificată simbolic până la un cuvânt, al cărui sens a fost mistificat. Există o literatură destul de vastă, care descrie elementele puterii, dar pentru subiectul acestui articol ne vom opri la doar câteva, esențiale la nivelul reprezentanților aleși: (tabel 1).

Componentă a puterii cu rol de cheie către componentele care țin de sistemul social	Componente ale puterii, care fac posibilă influențarea comportamentului altor persoane	Componente ale puterii, care determină direct influențarea comportamentului altor persoane
Legitimitatea	Informația	Recompensa
	Expertiza	Coerciția

Tabel 1 Componentele puterii la nivel de „reprezentant ales”

Având în vedere că nu este posibilă folosirea elementelor puterii sistemului social decât după dobândirea legitimității, deducem că, din toate elementele componente ale puterii, oricâte ar fi, cel mai important este elementul de legitimitate. Simpla justificare legală a poziției în arhitectura sistemului social oferă acces imediat la celelalte elemente ale puterii, facilitând capabilitatea de a influența comportamentul ființelor și regulile sistemului social, chiar în lipsa deținerii oricărui elemente precursor ale puterii la nivel individual.

Acest fapt este extrem de important, deoarece, prin folosirea injustă, în interes de grup de putere și în afara oricărui doctrine politico-economice:

- ◆ a informației și expertizei se creează discriminare în accesul la resursele publice ale sistemului social, mai ales când pentru aceasta se folosește puterea instituției legislative;
- ◆ a componentei de recompensare a puterii, se redistribuie legal, dar injust, resursele sistemului, în afara oricărui criterii de muncă, inteligență și performanță, mai ales când pentru aceasta se folosește puterea instituțiilor executive;
- ◆ a componentei de coerciție a puterii, se ajunge să fie folosită legal, dar injust puterea judecătorească.

Gestionarea transferului de putere de la populație la reprezentanții aleși se face prin intermediul sistemului electoral. Deoarece nu există descrierea sistemului social în întregul său și deoarece nu sunt identificate părțile acestuia, sistemul electoral este corect, dar, doar din punctul de vedere al statului, nu și din punctul de vedere al sistemului social luat în întregul său.

În realitate, procesul de transfer total al puterii de la populație la reprezentanții aleși,

a fost complet compromis în cei 200 de ani, care au trecut de la Revoluția Franceză. S-a ajuns până acolo încât acest proces de transfer al componentei de legitimitate a puterii a fost transformat într-un spectacol public costisitor, pe care îl câștigă partea politică deținătoare a celor mai mari resurse financiare și care atrage în cea mai mare măsură persoanele cu imagine publică charismatică (în special cântăreți, actori, moderatori media, oratori etc). Charisma este cel mai important element precursor al puterii, având importanță decisivă în influențarea rezultatului votării după modelul clasic. Este însă o diferență esențială între transferul de legitimitate la cântăreți charismatici, față de transferul de putere la personalități charismatice, care ajung să controleze aparate de represiune teroristă în cadrul unor regimuri charismatice și care ajung la abuzuri colective în interiorul propriei națiuni și împotriva altor națiuni [3].

Existența știrilor zilnice din mediul informațional privind actele de corupție, trădare, abuzuri sau de neimplicare a reprezentanților aleși, arată cu claritate că modalitatea prin care se obține, nu numai la nivel național, componenta de legitimitate a puterii a fost compromisă, în poziții cheie din sistemul social ajungând persoane lipsite de calitățile personale necesare. Deducem faptul că „puterea” deși există permanent, nu produce efecte decât atunci când este folosită, iar dacă persoanele care ajung să aibă acces la putere au o natură interioară inumană, produc suferințe ireversibile populației, imposibil de transmis prin cuvinte. Cu toate acestea, acest aspect nu face obiectului tematicii din prezentul articol. Ceea ce vom detalia, va fi procesul de obținere și de menținere a componentei de legitimitate la nivelul sistemului social.

Soberanitatea ARTICOLUL 2

(1) Soberanitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum.

(2) Nici un grup și nici o persoană nu pot exercita soberanitatea în nume propriu.

Fig.3 Articolul 2 din Constituția României [1]

3. Proiectarea incompletă a procesului de obținere și menținere a componentei de legitimitate a puterii în sistemul social, prin omiterea prevederii corecției, ca modalitate de acțiune a populației în perioada postelectorală, cu scopul de a sancționa un reprezentant ales, în care nu mai are încredere (al treilea pas din secvența logică a eșecului)

Modalitatea de obținere a componentei de legitimitate a puterii este menționată direct în Constituția României. Se observă că în perioada postelectorală nu este permisă manifestarea soberanității la nivel individual, astfel încât cetățeanul cu drept de vot să poată vota negativ reprezentanții în care nu mai crede. Această concepție provine dintr-o perioadă în care nici telegraful nu era inventat și practic, pentru orice exprimare a voinței electoratului era necesară dezbateră și referendumul.

În România nu există și un învățământ interdisciplinar (ex: care să se finalizeze cu o licențiere dublă și în sociologie și în management). Prin urmare, concepte care țin de rutina din management și care ar fi determinat cu ușurință proiectarea justă a procesului de obținere și de menținere a componentei de legitimitate a puterii nu există pentru specialiștii din sociologie și viceversa.

Pentru a identifica în cel mai simplu mod cum este posibil eșecul sistemului social datorită obținerii componentei de legitimitate a puterii printr-un proces proiectat fără corecție, vom utiliza un astfel de concept din management, cunoscut sub denumirea de „ciclul PDCA” [4]. Acest ciclu teoretic, format dintr-o secvență de patru pași (Plan - Do - Check - Act), a fost prezentat public prima oară în 1950^{*)}. Scopul acestei secvențe logice a fost identificarea unei metodologii

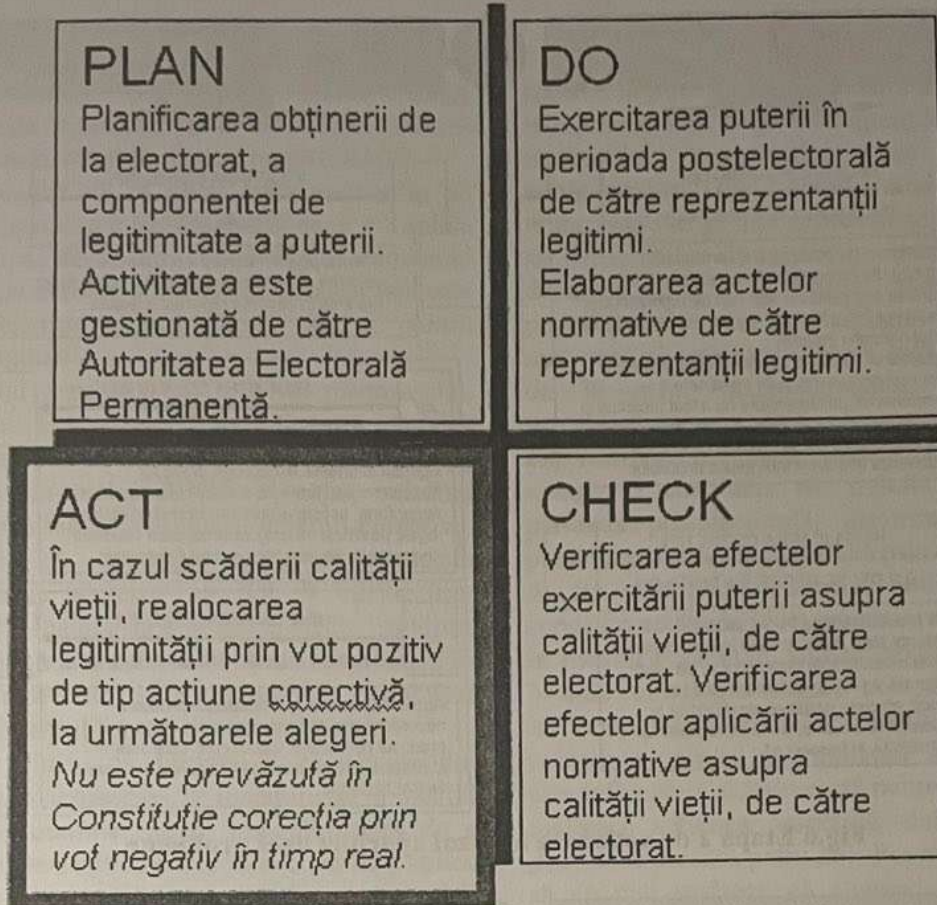
simple pentru rezolvarea problemelor. Astfel de concepte fundamentale au făcut diferența dintre performanță și eșec în mediul economic, contribuind la formarea celor mai puternice economii ale lumii. Datorită succesului, aceia care au lansat aceste concepte valoroase ar fi trebuit să prevadă că ele vor fi folosite și pentru a rezolva problemele de la nivelul macrosocial și macroeconomic și chiar în scop de dezvoltare personală. În acest articol, aplicăm conceptul ciclului PDCA la nivelul sistemului social luat în întregul său (macrosocial și macroeconomic).

Al treilea pas din secvența logică a eșecului sistemului social arată că din infinitatea de procese simultane, se diferențiază unul esențial, atât de important, încât singur, dacă este proiectat incomplet, poate determina eșecul întregului sistem social. Acest cel mai important proces din sistemul social este procesul de transfer și menținere a componentei de legitimitate a puterii, de la electorat la reprezentanții aleși, care ajung să ocupe cele mai importante poziții de decizie din instituțiile statului (fig. 4).

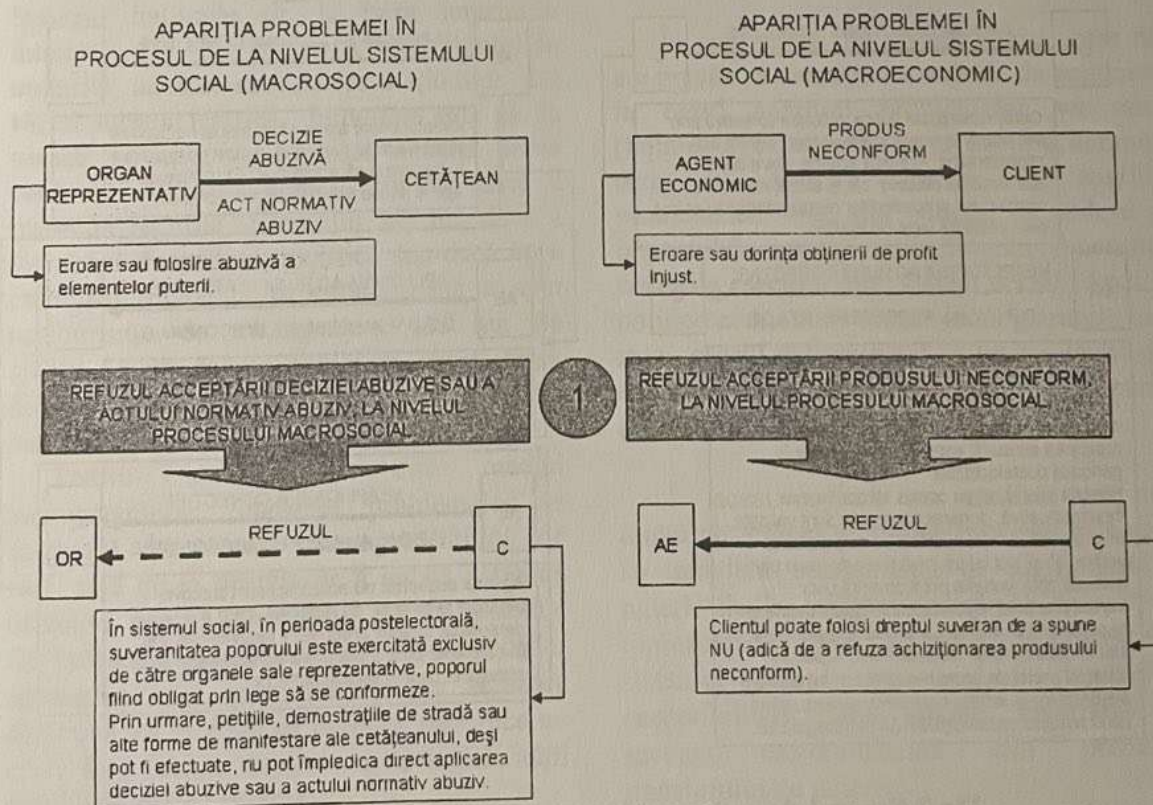
Pentru a nu exista nici un dubiu, prezint în continuare demonstrativ, singurele trei posibilități de acționare după apariția unei probleme, în două situații echivalente logic la nivelul sistemului social, din mediul macrosocial și din mediul macroeconomic. La fel cum la nivel microeconomic (la nivelul unui agent economic) în diferitele etape ale ciclului PDCA pot fi implicate părți distincte reprezentate la nivelul organigramei, la nivelul macroeconomic și macrosocial sunt implicate părți diferite ale sistemului social. Mai trebuie precizat că acțiunea corectivă este acțiunea de eliminare a cauzei unei / unor neconformități, iar corecția este acțiunea de eliminare a unei neconformități detectate.

^{*)} William Edwards Deming

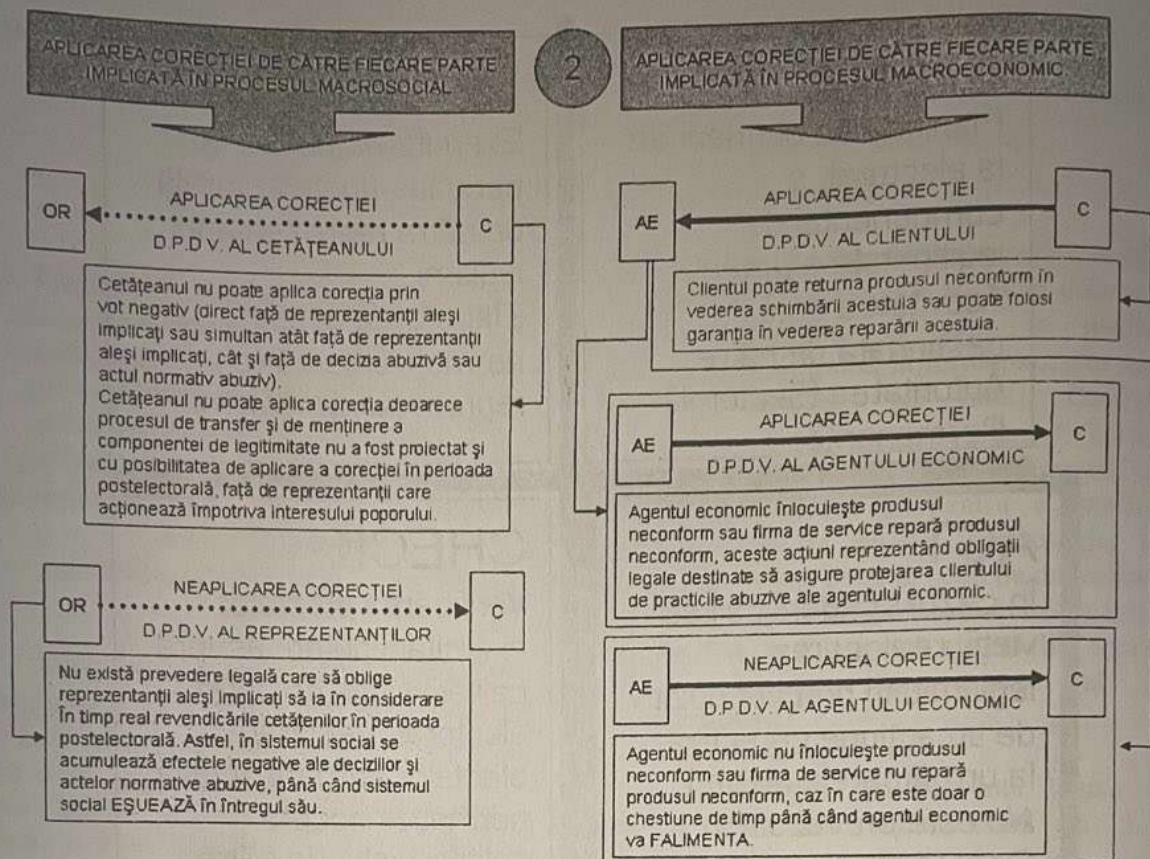

Fig.4 Ciclul PDCA aplicat procesului de transfer și menținere a componentei de legitimitate a puterii la nivelul sistemului social

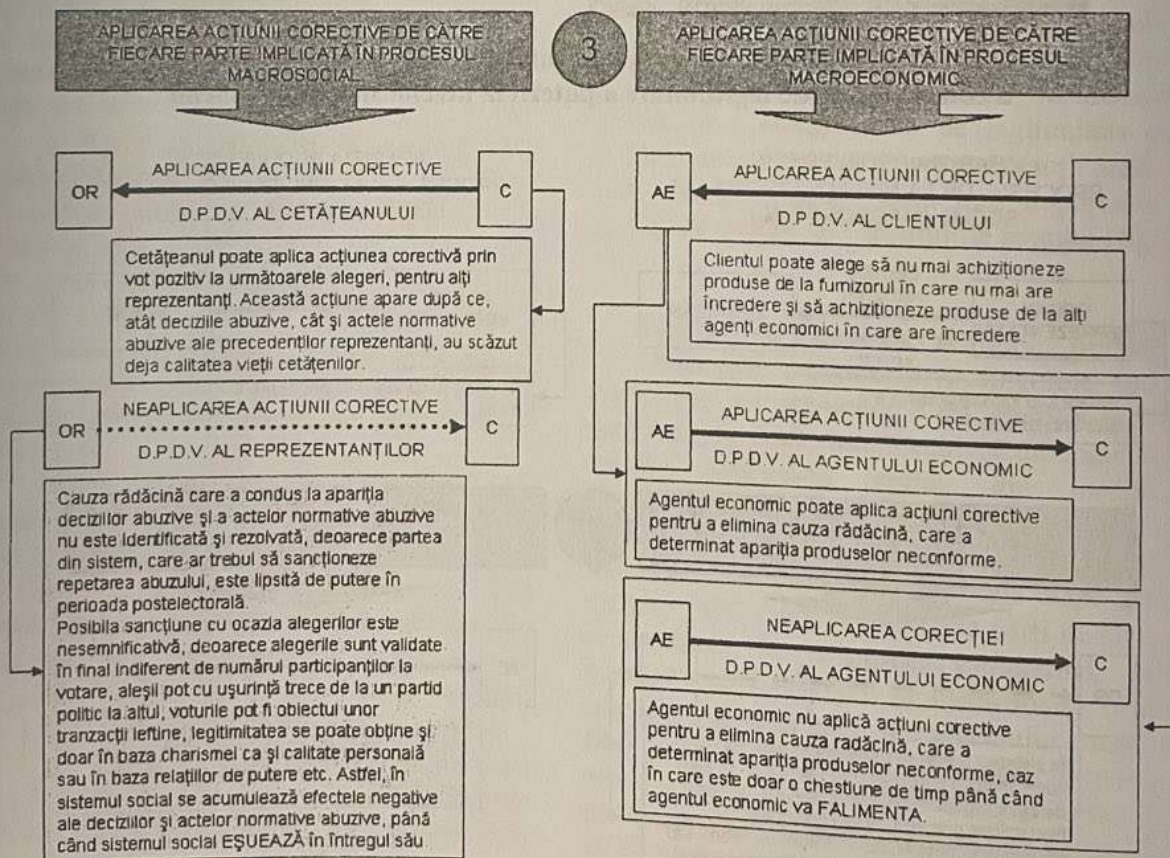

Fig.5 Etapa 1 de acționare în cazul apariției unei probleme

Fig.6 Etapa 2 de acționare în cazul apariției unei probleme

Fig.7 Etapa 3 de acționare în cazul apariției unei probleme

Ce rezultă din aceste detalieri ale etapei de acționare (ACT) din ciclul PDCA analizată simultan, atât în mediul macroeconomic, cât și în mediul macrosocial ?

Rezultă că la nivel macroeconomic un agent economic va falimenta dacă nu aplică în etapa ACT din ciclul PDCA tandemul corecție-acțiune corectivă și că acest fapt este benefic atât pentru client, cât și pentru comunitate.

Mai rezultă și că la nivel macrosocial, întregul sistem social va falimenta, datorită faptului că, nu este prevăzută legal în etapa ACT, din ciclul PDCA corecția, existând doar posibilitatea aplicării acțiunii corective. Faptul că deciziile abuzive și actele normative abuzive nu pot fi oprite prin corecție înainte de a produce efecte negative, determină acumularea continuă de tensiuni în viața indivizilor și a comunității, culminând cu falimentul formei de sistem social.

În timp, ca urmare a abuzurilor din mediul macrosocial, se denaturează și mediul macroeconomic (apare imposibilitatea de a refuza, de a aplica corecția și chiar de a aplica acțiunea corectivă pentru produse sau servicii care determină scăderea calității vieții), precum și mediul familial, adică întregul sistem social. Această situație afectează frecvent națiunile de la baza ierarhiilor internaționale, ca urmare a interferenței în treburile interne din partea națiunilor din vârful acestor ierarhii. Important este că, în această situație, nu contează absolut deloc dacă un individ a muncit sau nu, dacă a respectat regulile sistemului sau nu, dacă a fost într-o formațiune politică sau dacă nu a participat niciodată la votare, dacă a avut performanțe de management sau nu. Se ajunge la un regres social și uman total, determinându-se stagnarea dezvoltării națiunii.

Pentru o entitate din mediul microeconomic, repetarea problemelor se datorează intereselor managementului de vârf, care nu ia decizia de a aplica acțiunea corectivă pentru eliminarea cauzei-rădăcină. De aceea, în standardele adresate agenților economici, s-a pus accent pe acțiunea corectivă, ca metodă de acțiune, deoarece nu ar fi fost niciun dubiu asupra legitimității părții care deține resursele.

În procesul, nerecunoscut oficial, de transfer al puterii de la populația administrată la reprezentanții aleși, care ajung să decidă în instituțiile democratice ale statului-administrator, nici statul, nici organele reprezentative și nici reprezentanții aleși nu au legitimitatea de stăpân în sistemul social, deoarece prin Constituție, suveran este poporul. De aceea, situația la nivel macrosocial este ca un revers față de situația de la nivel macroeconomic. La nivel macrosocial, cauza rădăcină a problemelor nu este rezolvată niciodată, adică niciodată nu se ajunge la concluzia că, trebuie ca, și în perioada postelectorală, electoratul să își poată manifesta suveranitatea prin vot negativ de tip corecție. În special politicienii nu concep o astfel de idee, care este o banalitate în mediul economic. Într-un spațiu mediatic în care tehnologia asigură controlul total al informației care circulă la nivelul poporului, conștiința politică a populației administrate este influențată și îndrumată pentru a menține ineficace acțiunea corectivă, dată prin vot pozitiv, la fiecare patru ani. Populația ajunge să nu mai sesizeze că alegând orice parte dintr-o aceeași megaentitate politico-economică, de fapt nu elimină niciodată cauza rădăcină a problemelor.

În consecință, un sistem social, care nu are prevăzută corecția ca metodă de acționare în cazul apariției problemelor va eșua (falimenta) exact la fel ca un agent economic, care nu aplică corecția la apariția problemelor. Însă, din punctul de vedere al impactului asupra vieții ființelor omenști, costurile eșecului unui sistem social (d.p.d.v. politico-economic) sunt incomparabil mai mari, eșecul determinând în istorie războaie, revoluții, pierderea democrației în favoarea dictaturilor sau haosul social.

În acest capitol, am analizat cel mai important proces și anume procesul prin care se transferă componenta de legitimitate a puterii de la cetățenii cu drept de vot, la reprezentanții aleși. În orice alt proces din sistemul social am analiza fenomenul coruptibilității, am ajunge invariabil la aceeași cauză-rădăcină din procesul transferului de putere.

Un model de proces de transfer și menținere a componentei de legitimitate a puterii de la votanți la reprezentanții aleși, care să conțină și corecția, este prezentat în proiectul moral „Votul permanent” [16].

Prin completarea proiectării acestui proces se evită:

- ◆ ca deciziile abuzive și actele normative abuzive să ajungă să producă efecte, scăzând calitatea vieții cetățenilor;
- ◆ posibilitățile de manipulare în masă a cetățenilor care doresc să își exprime voința, deoarece pur și simplu votarea se face individual, exact atunci când cetățeanul își simte afectate interesele, fără a se putea ști dinainte, cine va vota negativ și când; nu ar avea nimeni atâtea resurse pentru a putea plăti non-stop toți votanții, pentru a susține decizii abuzive sau acte normative abuzive;
- ◆ încercările de destabilizare a sistemului social în cazul unor demonstrații anarhice, care urmăresc ținte orientate împotriva interesului majorității;
- ◆ incidentele publice, datorită caracterului profund nonviolent al exprimării voinței prin vot negativ de tip corecție;
- ◆ costurile de toate tipurile, presupuse de demonstrațiile de stradă etc.

Prin completarea acestui proces se realizează:

- ◆ respectarea statului, deoarece instituțiile fundamentale au apărut ca urmare a exercițiului democratic;
- ◆ eliminarea corupției, ținta folosită în toate mesajele autorităților naționale și unionale;
- ◆ folosirea progresului tehnologic.

4. Dovada privind influența eșecului unei forme a sistemului social asupra eșecului în masă a entităților economice asociate, indiferent de performanțele individuale de management pe care acestea le-au avut

Procesul de transfer și de menținere a componentei de legitimitate a puterii, care caracteriza sistemul politico-economic din perioada Regatului României, nu includea corecția, la fel ca și în cazul tuturor statelor din acea perioadă. Datorită efectelor abuzurilor de putere, s-a ajuns la două războaie mondiale. După al doilea război mondial, la data de 30 decembrie 1947, regele Mihai I a fost forțat să abdice și a fost

proclamată Republica Populară Română. În 11 iunie 1948, Marea Adunare Națională vota Legea nr.119, pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări, miniere și de transporturi. În perioada 1948 – 1950 toate unitățile industriei au trecut în proprietatea statului. Prin decretul nr. 121 din 6 iulie 1948 s-a stabilit regimul de colectare al cotelor de cereale. Plenara Comitetului Central al P.M.R. din 3 – 5 martie 1949 a elaborat programul vizând transformarea socialistă a agriculturii și declanșarea campaniei de colectivizare. Toate entitățile economice apărute în perioada Regatului României au dispărut, indiferent de performanțele individuale de management pe care le-au avut.

Procesul de transfer și de menținere a componentei de legitimitate a puterii, care caracteriza sistemul politico-economic din perioada 1947-1989 nu a inclus, de asemenea, corecția. În contextul căderii comunismului în toată Europa de Est, începând cu mijlocul lunii decembrie 1989 și în România a fost eliminat regimul politico-economic socialist. În 1989, cea mai mare parte a veniturilor bugetului României era adusă de către 1256 de întreprinderi. Transformarea economiei socialiste românești în economie de piață, de către regimul post-comunist a fost începută prin Legea 15 din 1990, prin care (art. 1) fostele întreprinderi și organizații economice socialiste au fost transformate în regii autonome și societăți comerciale. Transferul de proprietate a fost neclar în ceea ce privește relația dintre patrimoniul întreprinderii socialiste și societatea comercială nou formată pe baza acesteia, fapt care a determinat începutul devalorizării întreprinderilor, la nivel național. Există diferite statistici și liste, care cu toate erorile conținute, arată faptul că entitățile economice apărute în perioada comunistă au dispărut, indiferent de performanțele individuale de management pe care le-au avut.

Procesul de transfer și de menținere a componentei de legitimitate a puterii, care caracterizează sistemul politico-economic de după 1989 nu include, de asemenea, corecția. Situația sistemului social în perioada post-comunistă, urmează clar secvența negativă a sistemelor anterioare. Deja datoria externă a României a atins valori atât de ridicate încât

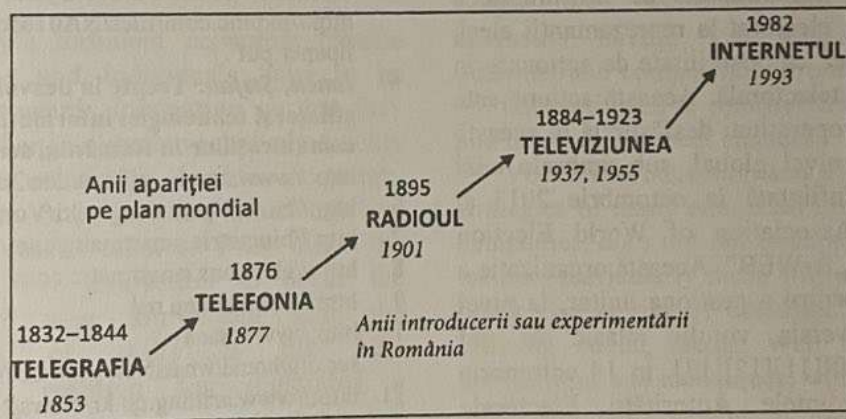

conceptul de suveranitate a poporului a devenit formal. Acest fapt rezultă destul de elocvent din mediul informațional la care are acces orice cetățean, motiv pentru care nu îl mai detaliez.

5. Revoluția Informațională și acțiunea cea mai importantă în acest moment istoric, de conversie a votului clasic în vot electronic, în condițiile menținerii lipsei corecției în procesul de obținere și menținere a componentei de legitimitate a puterii

Spre deosebire de pașii din secvența logică a eșecului sistemelor sociale, care se bazează pe teorii asociate realității sociale de acum 200 de ani, dar care formează osatura Constituției aplicată astăzi, factorul tehnic a avut variația cea mai importantă, determinând trecerea de la feudalism la Revoluția Industrială și apoi la Revoluția Informațională, numită și digitală, care este în desfășurare. Pentru cine nu înțelege semnificația acestor două salturi ale omenirii,

precizez că precedentul salt a fost Revoluția Agrară între anii 8500 și 7000 î.Hr. Perfecționarea electronicii digitale, începând cu anul 1930, a condus la abandonarea calculatoarelor analogice în favoarea celor digitale. Este greu de precizat, care a fost primul calculator digital. Cert este, că utilizarea acestora a trecut din domeniul militar către domeniul civil, ajungând la nivel de uz individual începând cu anul 1977. Primul transfer de date între University of California din Los Angeles și Institutul de Cercetare Stanford, a fost efectuat în 1969. Deși la început specialiștii au opus rezistență față de noile metode de interconectare, odată cu dezvoltarea primului prototip al World Wide Web în 1989, la Centrul European pentru Fizică Nucleară din Geneva (CERN), omenirea a intrat în era informațională și astfel, rând pe rând, au fost și sunt în continuare supuse schimbării toate componentele sistemului social.

Fig. 8 Etapele dezvoltării tehnologiei comunicațiilor în România [5]

Astăzi, tehnologia momentului permite votarea negativă în timp real, în perioada postelectorală, fapt care ar oferi posibilitatea populației de a preveni efectele abuzurilor, a faptelor de corupție și de trădare, cât mai aproape de momentul producerii, în cadrul unei democrații reale, fără a mai apela la intermedierea altor instituții ale statului. Deja au fost realizate din ce în ce mai multe modele de mașini pentru votul electronic [6] și a fost pusă la punct tehnologia de recunoaștere după caracteristici biometrice

[7], astfel încât, confidențialitatea votului negativ de tip corecție ar putea fi asigurată 100%, nemaifiind necesar niciun accesoriu material pentru recunoașterea identității. Cu toate acestea, votul electronic aplicat deja în diferite entități statale menține lipsa prevederii corecției din proiectarea procesului de transfer al componentei de legitimitate de la electorat la reprezentanții aleși [8].

Dar, în timp ce, pe de o parte, astăzi apare firesc faptul că viziunea strategică pentru 2011-2015 a Serviciului Român de

Informații este intitulată „SRI în era informațională”, pe de altă parte, cea mai importantă acțiune în desfășurare atât în România, cât și la nivel global, este conversia votului clasic în vot electronic, în condițiile menținerii omisiunii corecției în perioada postelectorală. Astfel, cu tot progresul tehnic, se urmărește ca transferul componentei de legitimitate a puterii de la electorat către reprezentanți să fie efectuat ca la 1800, înainte de apariția telegrafiei, favorizându-se, legal dar injust, existența abuzurilor, a corupției și a trădărilor, care caracterizează „democrațiile” de astăzi.

În România procesul de transfer și de menținere a componentei de legitimitate a puterii este gestionat instituțional de către stat prin Autoritatea Electorală Permanentă [9]. Pe portalul acestei autorități, în secțiunea „Biblioteca”, apare documentul „Final Report for Romania Electronic Election Management System Feasibility Study Project of transition”, publicat în 2013, în care apare descrierea completă a conversiei votului clasic în vot electronic, fără a corecta, la nivelul procesului de transfer și de menținere a componentei de legitimitate a puterii de la electorat la reprezentanții aleși, lipsa corecției, ca posibilitate de acționare în perioada postelectorală. Această acțiune este parte a unei operațiuni desfășurate în această perioadă la nivel global, sub umbrela unei organizații înființată în octombrie 2013 și denumită „Association of World Election Bodies” sau „A-WEB”. Această organizație a fost creată pentru a gestiona unitar, la nivel global, conversia votului clasic în vot electronic [10][11][12][13]. În 14 octombrie 2013, Președintele Autorității Electorale Permanente din România a fost ales membru în conducerea asociației globale A-WEB [14]. În timp ce acțiunile publice par să indice normalitatea și apar speranțe pentru mai bine [15], menținerea neprevăderii corecției, ca metodă de acțiune a populației în procesul de transfer și de menținere a componentei de legitimitate, va conduce, fără nici un dubiu, și la falimentul acestei forme de sistem social, determinând eșecul în masă al tuturor entităților economice apărute în perioada post-comunistă, indiferent de performanțele

individuale de management pe care le-au avut.

Notă: Toate aceste observații au apărut ca urmare a încercării elucidării cauzei-rădăcină care a circumscris aplicarea proiectului moral „Acordul școlar” al Asociației „Societatea pentru Proiecte Morale Structurate Calitativ”, referitor la apariția unui contract negociabil între părinte, sau tutorele legal al copilului, și școală, astfel încât să fie satisfăcută nevoia educațională a copilului în funcție de aptitudinile sale [16].

Bibliografie

1. **Constituția României**, sursa: http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?den=act_2_1&parl=1#t1c0s0a1
2. **Muraru, Ioan, Tănăsescu E. Simina și colaboratorii: Constituția României – Comentariu pe articole**, Ed C.H. Beck, București, 2008, pag. 3-4, 12-17.
3. **Ian Kershaw: Sfârșitul. Rezistența sfidătoare și înfrângerea Germaniei lui Hitler, 1944-1945**, Ed. Corint, București, 2013.
4. **Moen, R., Nolan and Norman, Clifford: Evolution of the PDCA Cycle**, sursa: <http://pkpinc.com/files/NA01MoenNormanFullpaper.pdf>.
5. **Iancu, Ștefan: Trepte în dezvoltarea științei și tehnologiei informației și comunicațiilor în România**, sursa: http://www.noema.crifst.ro/doc/2011_3_02.pdf
6. http://en.wikipedia.org/wiki/Voting_machine
7. <http://biometric.smartmatic.com/>
8. <http://elections.smartmatic.com/>
9. <http://www.roaep.ro/>
10. http://www.aaea-sec.org/home/whatsNewView.do?seq_no=226
11. http://www.arirang.co.kr/News/News_View.asp?nseq=152195
12. http://www.youtube.com/embed/Xs0p9j_ec4w?list=UUjv_oOonIe615svanuXx-PwChromeHTML\Shell\Open\Command
13. <http://electoralintegrity.blogspot.ro/>
14. <http://www.roaep.ro/prezentare/en/comunicat-de-presa/comunicat-de-presa-10/>
15. http://www.telegrafonline.ro/1383602400/articol/250454/votul_electronic_sansa_pentru_al_egeri_corecte.html
16. www.proiectmoral.ro.